

5. Хитра А. Я. Взаємодія слідчого та органу дізнання при провадженні кримінальних справ: курс лекцій / А. Я. Хитра, В. О. Кучер. - Львів: Держ. ун-т внутрішніх справ, 2009. - 100с.

Никифорова О.А.

Доцент кафедри криміналістики та домедичної
підготовки
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Сучасні умови існування нашої держави передбачають підвищені вимоги до стану здоров'я поліцейських. Цьому сприяє існування безлічі несприятливих факторів зовнішнього середовища. Такого роду стресові ситуації можуть викликати зміни в психоемоційному статусі та забезпечити дезорганізацію професійної діяльності. Враховуючи збільшення кількості поліцейських, що беруть участь у військових конфліктах, на перше місце виходить використання профілактичних та відновлювальних заходів, які орієнтуються на забезпечення професійного здоров'я та працездатності особового складу. У зв'язку з посиленням в даний час інтенсивності службової діяльності виникла необхідність створення нової системи заходів щодо збереження та відновлення психічного здоров'я поліцейських Національної поліції України. Велика кількість досліджень, що були проведені безпосередньо під час бойових дій, переконливо показали, що за таких умов у значної частини їх учасників розвиваються емоційно-стресові розлади на фоні погіршення функціонального стану та адаптивних можливостей організму, що призводить до зменшення можливостей реалізації професійної діяльності підрозділів Національної поліції. Так, наприклад, в США проблему медико-психологічного забезпечення військових служб та поліції вивчають і приділяють їй велике увагу. Так розроблено та введено в дію «Рекомендації з профілактики бойового стресу», що містить детальний опис профілактичних заходів, що забезпечують підтримку оптимального рівня працездатності та боєздатності поліцейських. Тому виникає питання можливої необхідності реалізації подібних програм та розробки рекомендацій для працівників Національної поліції України. При чому, важливим аспектом цієї роботи повинно бути залучення до таких проектів і курсантів ВНЗ зі спеціальними умовами навчання. Нажаль, зараз відбувається зміна системи підготовки у вузах (в тому числі перехід на дистанційну форму навчання), що може призвести до недостатньої ефективності навчання, особливо в питаннях психологічної готовності поліцейських до подальшої професійної діяльності, в тому числі в бойових умовах. Наслідком цього може бути: «небойові втрати», втрата матеріальних коштів, працездатності, необхідність

підготовки нових спеціалістів [1]. Медико-психологічна реабілітація (МПР) є складовою частиною загальної системи реабілітації, що представляє собою єдину систему комплексу заходів, створених для попередження розвитку патологічних процесів, що ведуть до тимчасової або стійкої втрати працездатності, що є реалізацією Наказу МВС від 06.02.2019 № 88 «Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських» [2].

Існуючі підходи, стандарти медико-психологічної реабілітації для поліцейських не забезпечують необхідної ефективності та вимагають суттєвого вдосконалення, оскільки найчастіше якщо і виконуються, то одразу після стресової ситуації. Для забезпечення високого рівня стресостійкості, яка необхідна в професійній діяльності, потрібно підібрати оптимальні методи медико-психологічної реабілітації, підтримання та відновлення функціональних резервів та психофізіологічної підготовки поліцейських після впливу бойового стресу включаючи й пролонговані наслідки [3]. Відсутність конкретних діагностичних та прогностичних критеріїв також створюють серйозні проблеми для їх впровадження.

Таким чином, проблема актуальна, але на сучасному етапі необхідно розглянути наступні питання:

- раннього виявлення функціональних порушень після бойового стресу;
- оцінки клініко-функціонального стану поліцейських після впливу бойового стресу;
- виключення організаційних і адміністративних бар'єрів в діяльності психологічного супроводу;
- недосконалість правової бази проведення медико-психологічної реабілітації в умовах підрозділу, на госпітальному етапі або у відомчому санаторії;
- недостатнє розуміння керівництвом важливості своєчасного та пролонгованого проведення профілактичних заходів для відновлення і підтримання працездатності особового складу.
- необхідність створення нових підходів і реабілітаційних програм з урахуванням методів інтегративної медицини та розвитком сучасних програмних комплексів.

Все це вимагає розробки персоніфікованих реабілітаційних програм, створених для оптимізації функціонального стану поліцейських.

Бібліографічні посилання

1. Шеховцова Е. В. Особливості розвитку професійних настановлень правоохоронців в процесі фахової підготовки : автореф. дис. канд. психол. наук : спец. 19.00.06 «Юридична психологія» – Харків, 2014. – 20 с.

2. Наказ МВС від 06.02.2019 № 88 «Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських»

3. Корчемнюк К. А. Психічні стани особового складу в екстремальних умовах та управління ними // Гуманізація взаємовідносин військових: вирішення конфліктів та психотерапія. – Київ : КНУ, 2015. – С. 21–24.

Обшалов Сергій Володимирович,
декан факультету підготовки
фахівців для органів досудового
розслідування ДДУВС
кандидат юридичних наук, доцент

ПРАВОВІ ТА ПРАКСЕОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОЇ СКЛADOVOЇ ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Сучасний розвиток правовідносин у сфері захисту прав і свобод людини не повинен відбуватись без покращення діяльності правоохоронних органів, зокрема Національної поліції України, з попередження, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень. Можливість ефективного використання правової думки населення щодо соціальної необхідності недопущення відносно громадян учинення кримінальних правопорушень повинна стати основою у подальшій розробці законодавчого, нормативного та організаційного регулювання зазначеної діяльності.

Актуальними проблемними питаннями щодо попередження, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень займалася низка учених, зокрема: Л.І. Аркуша, В.П. Бахін, Р.С. Белкін, В.І. Василичук, І.П. Козаченко, А.Г. Лекарь, Є.Д. Лук'янчиков, Д.Й. Никифорчук, М.А. Погорецький, К.О. Чаплинський, Ю.М. Черноус, С.С. Чернявський, В.Є. Тарасенко, М.Є. Шумило та інші.

Нормативно, усі заходи та дії працівників підрозділів слідства, прокуратури, суду та пенітенціарної служби врегульовані основним законом України – Конституцією, Законами, кодексами України та внутрішньовідомчими наказами, розпорядженнями й вказівками. При цьому, ставлячи в основу своїх дій забезпечення прав та свобод громадян (Конституція) та здійснення об'єктивного кримінального судочинства, які є загальними, кожні з перерахованих галузей мають виконувати й окремі свої завдання, що передбачені законодавством тільки для них. Довий час під поняттям «поліція» чи «поліцейська діяльність» розумілися усі форми, в яких втілювалося вторгнення уряду у приватне та суспільне життя. Лише з ХІХ ст. цей термін отримав більш конкретне значення: поліцією стали називати урядову діяльність,